

Graecia

<https://hdl.handle.net/1874/429889>

derlinghe wel-sprekenheit/van welke de Romeynen de Philosophie ende alle andere konsten ende wetenschappen gheleert hebben/ Flaccus seyt oock:

Grajs ingenium, Grajs dedit ore rotundo Musa loqui.

Gheleerde mannen.

Die boornaemste geleerde Mannen deser hooger Schole zijn geweest/die Doet Musaeus, Solon, Socrates, een Meer-meester aller Philosophen/ Xenophon, Plato, Isocrates, Demosthenes, Thucydides, ende ontalliche andere meer.

Religie.

Wat de religie der oude Grieken belanget/ soo ist/ dat die selve groote afgoden-dieners gheweest zijn/ want het getal harer Goden ende Godinnen was onepidelick; soo dat Augustinus in't iij. boeck der stad Goden/ uyt Varrone verhaelt/ dat / soo by de Romeynen/ als by de Grieken 3000 Goden waren/ waer onder 300 den naem van Jupiter droegen; elck hadde synen huys-Godt; ja alle gheneghentheden/goet ende quaet/een pegelike perijckel/ hadden bysondere schein-Goden/ daerenboven soo hadde oockieder Godt syn bysondere ceremonien/ ghebeden/ pieters/ offerhanden ende superstitien.

Manieren der In-voonderren.

Die hedendaechse zeden en manieren der Grieken verchelen veelvande oude gewoonte: want sy nu ter tijdt haer achterste hant seer lanck zijn daghende/ latende het voorderste deel van't hooft afscheeren: sy draghen nu dubbde ende dicke hoeden ofte bilten: sy behelpen haer met weynich huyscaets/ eben ghelijck de Turcken: sy en slapen oock niet op bedden van beeren/ maer op bolsteren ende matrasen van cattoen: wijn met water te vermenghen/ daer hebben een afgrysen banck noodigen malkander oock als noch seer tot den drack: doch hare vrouwen en verschymen niet op hare gasterien/ maer houden zich apart. Die oude Hendense ghewoonte/ van die dooden te beschreyen ofte te beschuylen/ duert oock als noch in Griekenlandt. Die Griekse religie is verscheyden van de Roomse: Nu ter tijt dragen sy den name van de Oostersche kercken. Sy hebben vier Patriarchen/ als te weten/ van Constantinopelen, Alexandrien, Jerusalem ende Antiochien. dese worden van de Aert-bischoppen gekoren eben ghelijck de Pausen van de Cardinalen: doch soo lichter in dese Patriarchen een sonderlinge heyligheyt ende stemmicheyt.

De jaerlijckse inkomsten eens peders belooopen ontrent 400 guldens die uyt de kercken / daer over sy 'gelegh hebben/ gecollecteert worden: want de Guelckelicken aldaer niet enghens hebben.

Sy moghen maer een vrouwtouwen: ende erkennen oock maer twee Sacramenten/ als namelijcken/ den Doop ende het Nachtmael: Sy communiceren onder beyde speeten/ te weten/ Broodt ende Wijn: het Daghe-byer vercoepen sy: als oock alle ghesmedene Beelden: sy en scheeren oock niet den kruyn.

Die Grieken die pers rijck/ vermoghent/ ende van

eenich autoriteyt zijn/ gaen ghekleedt op de maniere ende na de ghewoonte haers Landts Heeren: Want de ghene/ die onder der Venetianen heerschappie ghehooren/ gaen op syn Venetiaens ghekleedt/ die onder den Turck ghehooren/ kleeden haer op de wyse der Turcken.

De Gouverneur van Griekenlant, wort gemeenlijcken genoemt Rumelij Beglerbey, 'twelck soo veel te segghen is/ als Heer der Heeren: want hy ober alle die Landtschappen die den Turck in Europa is hebbende/ ende die eertijts onder Constantinopelen gehoorden/ commandeert. Dese heeft onder hem 40 Sangiacke ofte Saniagler, die welke zijn Capiteynen ober de Kuyterije/ ghekoosen uyt de Spachoglaner, ende werden als Gouverneurs ghestelt ober bysondere Provincien/ in welcher hooft-steden sy dan woenen/ die selvige regerende in goeden vrede ende eendracht.

Dese hebben noch 150 ofte meer Soubassis Cimmeriotas onder haer/ en zijn als haer Lieutenant/ commanderende in de kleyne steden. Onder dese Sangiacken militeeren 30 duplent Spahis, van welke een peerder met dyp ofte vier peerden ten oorlogh dient: dese Spahis zijn in bysondere vendels ofte Flambober onderscheyden/ een peerder daer van ontrent 2/3/4 ofte 500 kuyters onder sich begrypende.

Die machtichste van dese Sangiacken, zijn de Gouverneur van Modon, die welke 'Souvernement heeft ober gantsch Morraam, ende moet in nootval/ ofte op't commandement van den Beglerbey, den selvigen assistereen met duplent peerde/ die hy op sijn kosten moet onderhouden.

Item de Gouverneur van Bosnia, tot wiens commandement dat staen 800 kuyters: ende de Gouverneur van Thessalonica, commanderende ober 500 peerden/ van welke hy altoos 100 ontrent sijn Persoon is houdende/ de andere moet hy/ alst hem bevolen wordt/ tot dienst van de Beglerbey senden: behalven die voorgeseyde/ so commandeeren dese Sangiachi onder haren Beglerbey, oock noch/ ober 20 duplent kuyters/ die men Timariotas noemt/ om datse uyt den Timar, het welck is uyt des Turckischen Kuyters sehat-kamer) besolbet worden: item/ noch 60 duplent Akengi ofte Accounti, dat is soo veel te seggen/ als waegh-hallen/ die welke oock te peerde dienen doch sonder gagie/ zijnde byn van alle schattingen ende beswaernissen: die steden/ daer dooz sy trecken/ moeten haer den kost verschaffen. Daer zijn oock noch veel Leen-luyden/ Mosselin genaemt/ dese werden somtijds by de 60 duplent te peerde by een versamelt/ met noch een merckelijck ghetaal voetvolck daer by.

Doch het soude te lanck vallen/ dit alles op het breefste te willen verhalen/ 'twelck ons booznemen gantsch niet en is/ sullen ons derhalven begeben tot de beschryvinge der bysonderste leden ende gedeelten van Griekenlandt.

Name en oorspronck van de selve.

Racia ofte Griekenlant, is het alderedelste landt van geheel Europa, ende oock een fonteyne ende moeder aller geleertheit. Certijns was het van de inwoonderen Hellas ghenaeemt: maer diet nu ter tijt bedwoonen/ noemen het Romechi, ende de Turcken Haromeli. Leunclavius,

Grensen.

geeft het den naem van Rumelia, ende die by Ober-setters/ Phobal ende Javan. Griekenlandt en wordt van alle schijvers niet ghelijck bepaelt; het streckt zich eygentlijck van den Isthmo af tot aen Thessaliam, ende wordt van Epiro dooz de riviere Achelio onderscheyden: naer het Oosten is Mare Aegaeum hedendaeghs Archipelago geheeten/ ende dit is eygentlijck Hellas oft Griekenlandt; Daerom soo seyt oock Plinius op sommighe plaetsen; Hy de engte van den Isthmo, hegint Hellas, ende op een ander plaetse/ Hellas vaecht aen Peloponnesum aen eenen nauwen hals. Somwijlen wordt oock Peloponnesus ende Thessalia onder den naem van Griekenlandt begrepen. Als L. Emilius Paulus Griekenlandt ontrent de soo is hy van Thessaliam naer Delphos ghetrocken/ van daer naer Lebadien, Chaliden, Auliden, ende soo voordts op Athenen, Sicyonen, Argos, Epidaurum, Lacedemonien, Megalopolim ende Olympiam: Griekenlandt alsoo dooz reyk hebbende/ soo is hy weder tot Amphipolim ghecomen. Homerus noemt alleen die Phitioras, Hellenas: Herodotus maectt een onderscheyt tusschen de Hellenas ende Pelagos.

Lucht.

Hedendaeghs noemen wy Griekenlandt al dien streck/ die in't Westen met de Ionische/ in't Zuiden met de Iybijsche/ in't Oosten met Mari Aegaeo ofte Archipelago, bespreekt ende belooopen wordt/ ende in het Noorden met de berghen van Thracia, Mylia ende Dalmatien wordt onderscheyden.

Regeeringhe.

Dit Landt overtreft eertijds alle andere Landen van Europa, in matichheit ende gesontheit der lucht/ overbloet van alderley aertghewassen/ ende veelheyt van menigherhande bee.

Dit is het Landtschap/ dat in vermaertheit/ eere/ gheleertheit/ veelderley konsten/ ende oock in machtighe heerlijnghe ende cloecke oorloghs daden/ lange ghebloeyt heeft.

Het was in booznghe tijden een byn Landt/ maer willende ober zijne medegesellen ende gheburen heerschappie voeren/ soo is het selds in slavernije gecomen. Cyrus heeft het selvige aldererst ghequelt/ daer naer is het dooz Xerxes ende andere Coningen van Persien tot het verderf ghecomen.

De Macedoniers hebben daer naer onder haer subiectie gebracht: ende als nu Perseus overwonnen was/ soo quam het aen de Romeynen; welcker rijck gedeelt ofte ghescheyden zijnde/ soo is het heel aen Constantinopelen gheromen/ tot dat de Gothen/ Bulgari ende Saracenen selvige berooft hebben/ ende dat den Turck eyntelicken het selve ghehelecken in ellendige slavernije gebracht heeft/ uytghelondert Corfu, Cephalonia, Zante, Candia, ende eenighe andere kleyne Eplanden/ die onder Venetien ghehooren.

Steden.

Certijns heeft dit Landt oock veel schoone bloeyende steden ghehadt/ als Athenen, Lacedamonien, Delphis, Argis, Mycenen, Corinthen, ende meer andere/ die meest alle vergaen zijn/ ende deertelicken gheruineert liggen/ getuygende de verganckelijckheit ende broochheit van allen dinghen.

Rivieren.

Die boornaemste ende vermaerste rivieren deses

Landts zijn ontrent 32 int ghetal/ als te weten Strymon, Chabrius, Echodorus, Axius, Erigon, Lydius, Aliacmon, Pharybus, Peneus, Sperchius, Panyassus, Apfus, Lous, Celidnus, Thiamus, Acheron, Arachthus, Achelous, Eyenus, Ilissus, Afopus, Ilimenus, Cephisus, Boagtius, noch een ander Afopus, Sus, Peneus, Alphejus, Selas, Panyfus, Eurotas, Inachus.

De boornaemste Zee/ van welke dit Landt aen-

gespoelt wordt/ zijn Mare Jonium, 'twelck desen naem heeft van Jonia een Landtschapken/ als Solinus seggh/ in de uperste Frontieren van Italien gheleghen: ofte van Jonio Coninck der Egypters/ ofte nae de meynighe van Archidamus van de Jonibus, die welke aldaer in den oberbaert verzoncken zijn: de oude Scribenten getuygen dat dese Zee eertijts oock Cronium Mare ende Rheasinus genoemt is geweest. Mare Creticum wordt alsoo genaemt van't Eplandt Creta, ende heet nu ter tijdt Mar di Candia. Carpathium Mare, heeft desen naem van het Eplandt Carpatho, het welke ontrent het Oostelijcke voogheberchte van Candien, gheleghen is. Mare Aegaeum wordt alsoo ghe-naemt/ als Festus ende andere schryben/ van Aegaeo, den vader van Theseus, die zich/ als men seght/ daer in ghehoort soude hebben/ ofte ghelijck Pherecydes verhaelt/ van Neptuno, die anders oock Aegaeus geheeten is. Valerius Flaccus geeft het den naem van Egeon ende Aegeon. Thucydides noemt het Mare Graecum, die Christenen noement hedendaeghs Archipelago, ende de Turcken Mare Album, ofte de witte Zee. Ghelijck ons Plinius verclaert/ soo hebben de Romeynen desen gheheelen Zee eertijts met twee namen genoemt/ want daer het Macedonien ende Thracien aenspoelde/ dat noemden sy de Macedonische Zee/ ende die reeste/ die om Griekenlandt heergingh/ de Griekische Zee. Mare Myrtoum, zijnde een gedeelte van de Aegaeische Zee/ noemt Ptolemaeus Myrtoum pelagus, die het stek te zijn ontrent Caria, een Landtschap van kleyn Asien; van Castaldo wort het Mar di Mandria geheeten; Strabo ende Plinius stellen het tusschen Peloponnesum ende Atticam; Dese Zee is alsoo genoemt van Myrtilo Mercurii Sone/ die welke nae't ghetuygenisse Solini ende Isidori, van Oenomao daer in ghewoonen ende ghehoort is gheworden: ofte/ nae Plinii opinie/ (die oock vooz die waerachtichste wordt ghehouden) van een kleyn Eplandt/ met wijt van Caristo een stadt in Eubaea ghelegen. Mare Icarium heeft desen naem van de welbewuste fabel van Icarus, ofte van een van de Cycladische Eplanden/ welck oock Macrus ende Icarus is ghenoeemt gheweest: Hedendaeghs wordt het ghemeynlijcken Mar di Nicaria gheheeten.

De berghen deses Landts zijn seer veel; als te weten/ Berticus, Actis, Olympus, Ossa, Pelion, Citarius, Othriis, Oeta, Pindus, Acroceraunij, Stymphie, Calidromus, Corax, Parnassus, Helicon, Cyteron, Hymettus, Stijmphalus, Pholie, Cronius, Zarex, Minthe, Taigetis, ende andere meer. Te Athenen in Griekenlandt was eertijts de alder-boornaemste hooge Schole/ die welke Diodorus Siculus genoemt heeft/ een gemeene Schole des menschelijcken gheslachts: Cicero lib. 4. Epist. ad Famil. noemte te zijn/ de alder-edelste Schole der gheleer weerd: want niet alleen die Romeynen/ maer oock veel meer andere Nationen zich aldaer verboechden/ omme de Philosophie en de Griekse tael te leeren. Cicero schryft oock dat by de Grieken gheweest is de wetenschap veler konsten/ eenischerp-zinnigh verstant/ een soerghheit in de tael/ ende een son-

97600114

9227